

načrt, mora ga poprej cesarju pokazati, da ga odobri. Minister stavi svoj predlog poljubno, ali v gosposki ali v poslaniški zbornici. Samo za dve postavi namreč za dačo in vojaščino se mora načrt vedno v zbornici poslancev predložiti. Ako pa kak poslanec stavi predlog, mora ga podpirati najmanj 20 poslancev. Ako dobi toliko poslancev za se, tedaj se predlog v zboru prebere, potem pa se odloči po večini glasov, bi-li se o tem predlogu posvetovali ali ne. Ako je večina za posvetovanje, izroči se stvar posebnemu odboru. Sploh se vsaka reč, naj jo že sprožijo ministri ali poslanci, o kateri se namenja v državnem zboru sklepati, izroči posebnim odborom. Tako je n. pr. finančni odbor, t. j. odbor za dohodke, šolski odbor itd. V te odbore se volijo poslanci izmed vseh strank in narodnosti. V odborih se stvar vsestransko pretresa in posvetuje in kedar je gotova, poroča se o njej v javni seji. Imajo pa odbori svoje predsednike, zapisnikarje in poročevalce, ki v državnem zboru poročajo, kako so odborniki delali, kaj premenili ali dostavili.

Poslanci, kateri imajo eden skupen namen, shajajo se v posebnih manjših zborih, ki se zovejo „klubi“. Beseda je angleška ter pomeni toliko, kakor zbor ali skupina. Podobna je naši slovenski besedi „klop“; poslanci, kateri, rekel bi, na eni klopi vkupaj sedijo. Vsakemu klubu odkaže predsednik posebno dvorano v državno-zborskem poslopiju. Tudi klubi si volijo vsak svojega predsednika, zapisnikarja itd. Tukaj se posvetujejo udje raznih klubov, kako da hočejo v javnih sejah govoriti ali glasovati. Kakor se sklene v klubu, tako mora ravnati vsak ud. Zdaj je v državnem zboru 11 klubov. Čehi in Poljaki imajo vsak svoj klub. Nemci jih imajo več, ker je tudi več strank med njimi. Imajo svoj klub konservativni Nemci, potem liberalni Nemci, in sicer oni, ki hočejo biti le Nemci, potem oni, ki jude sovražijo, ki jih ljubijo itd., vsak svoj klub. Slovenci iz Štajarskega, Kranjskega, Goriškega, kojih je 13, so v onem klubu, kojemu je grof Hohenwart predsednik. Spadajo k temu klubu tudi Dalmatinci, kojih je 9, potem 8 poštenjakov Tirolcev in 6 Bukovincev, Rusinov; 20 pa je takih poslancev, ki nočejo nobenemu klubu pristopiti, in ki celo neodvisno glasujejo; te imenujejo „divje“.

Vsak odbor voli si svojega načelnika, nje govega namestnika in po dva zapisnikarja. Seje imajo odbori ali tajne ali javne. Ako se udeležujejo posvetovanj le oni, ki so v dotični odbor voljeni, je seja tajna. Ako se jih pa udeležujejo tudi drugi poslanci, ki ne spadajo k odboru, je seja javna. Kedar bi se odborovih sej naj udeleževali tudi neudje odbora, to dolečevati ima pravico polni zbor poslancev. Le dva odbora in to finančni in odbor za vojaške zadeve, sta vedno javna odbora. Ministri in

njih namestniki smejo se sej vsakega odbora udeleževati.

Odbori volijo si tudi poročevalce. Poročevalec mora pred celim zborom poslancev poročati, kako se je odbor posvetoval, kaj je sklenil, in zakaj se je ravno za to odločil. Kakor povsod, kjer je več glav, tako je lahko tudi v enem odboru več misli. Navadno je tam dvojno mnenje. Obvelja pa se vé, da tisto, kar večina odbornikov sklene, in o tem se poroča v zbornici. V časih pa si napravi tudi manjšina odbora svoje posebno poročilo, ter si izvoli tudi svojega poročevalca. To se zgodi, ako vsaj 3 odborniki reč zahtevajo.

V zbornici sami pa se vršijo seje tako-le: Predsednik izreče, da je seja otvorjena. Potem se naznanijo predmeti, o katerih se bode posvetovalo. Zdaj se pregleda število poslancev, da se razvidi, je-li zbor sklepčen ali ne, t. j. je-li toliko poslancev, da bi se zamoglo veljavno sklepati, ali ne. Ako je vsaj 100 poslancev navzočih, naznani, se da je zbor sklepčen. Seje državnega zbora so navadno javne; vsakdo sme govore poslušati, ter najde za to na mostovžih ali galerijah v to pripravljenih, prostora. Ako pa predsednik, ali vsaj 10 poslancev zahteva, naj bi bila seja tajna, začne zbornica o tem sklepati. To sklepanje pa se še le vrši, potem ko ljudje, ki so na galerijah, hišo zapustijo. Razumeva se, da se tajnih sej nihče drugi ne sme udeleževati, kakor le poslanci sami.

(Konec pril.)

Gospodarske stvari.

Nastelj in nje potreba.

(Konec.)

Izkušinja kaže, da daje krava, kateri se streže nič bolj in nič manj, kakor se to godeva po navadi, iz sebe na leto 8000 kil scavnice. V sveži scavnici je pri 1000 kilih 5-25 kil dušika, v 8000 kilih ga je tedaj 42 kil; za tem je v njej še 14-90 kil kalija, v 8000 kilih ga je torej 119-20 kil. Oboje je za življenje naših rastlin sila važno.

Ko bi kmetu teh dvoje reči prišlo v izgubo, moral bi si ji kupiti, sicer bi mu silje na polju ne storilo, vsaj ne v toliko meri, kakor bi lahko. Po nekaterih krajih se te reči tudi kupujete in v raznih oblikah gnoja spravljate na njive. Dušik stane kilo po gld. 1.40 in 100 kil kalija po gld. 11.—; kar je teh reči v kravji scavnici, stalo bi po takem dobrih 70 gld. Kar pa še potegne račun za veliko višje; je to, da ste v scavnici te dve reči že ločeni in ako se spravite v taki obliki na njivo, greste kar tako za redivno moč rastlinja. Ako ste pa v gnoju, ki se je napravil umetno, treba ji je še le ločiti od drugih reči, ki so v gnoju

pa nimajo redilne moči za rastlinje; to pa ne gre lahko in včasih celo ne.

Ako se ne nastilja živini s slamo, ampak s hostno steljo, greste te dve reči večji del v izgubo. Ni torej treba večih dokazov za to, da je slama najboljša nastelj ter da je v tem oziru ne dajha nobena druga nastelj. Hostna stelja torej ni veliko vredna sama na sebi in kar se tiče scavnice, je še le na škodo. To se vidi izlasti v onih krajih, kjer je edino hostna stelja v rabi. Silje se drži klaverno ali celo ne stori, da si prst ni kriva.

Izgodéva se v časih — lani je bilo to skorej povsod, — da je slame malo in tudi druge krme ni obilo. Kmet mora za to varčevati s krmom in ne sme nositi slame pod živino, ampak polagati jo more živini, ako mu naj preživi dolgo zimo. Kaj je tedaj v tacih letih storiti? Odgovor: Naj polaga slamo, a naj je tudi nastilja. Ker je nima dovolj za oboje, treba je mu mešati jo ali vsaj primešuje naj jo hostni stelji. Nobena druga nastelj je ne nadomesti. Poskuševali so sicer že marsikaj mesto slame nastiljati, toda ni se jim nobena druga nastelj obnesla.

V očigled tega je tedaj na vsak način skrbeti za slamo. To pa še omenimo posebej, da je ni treba tratiti. Čem manj je imamo, tem bolj varčujemo z njo. V tem se greši pri marsikaterem kmetu in treba bode, da gleda hlapcu na prste.

Naj pa se prav slama nastilja, za to še vse eno ona ne popije vse scavnice in njo je za to še rabiti, za kar je kakor navlašč, da se namreč z njo poliva mešanec ali kompost. Kedar pa se to izgodi, vselej je treba jo pokriti z večjo ali manjšo plastjo prsti. Kdor to opusti, stori svoje delo le na pol in scavnice mu gre veliko v izgubo, kajti ona izpuhti v vročem solncu.

Hosta, iz katere se leto za letom jemlje listje za nastelj, izgubiva s tem svoj gnoj in ni čuda, če raste drevje le slabo ter je hosta tako le malo vredna. Tudi v tem oziru bode po takem boljše, ako si skrbé gospodarji za steljo iz drugod. Če ne izpusté v tej svoji skrbi iz oči slame, v prvi vrsti slame, bode pa še najboljše.

Bučele in lastavice.

Une dni je šla skorej po vseh novinah čudna novost v svet. Ako je na-nji kaj resnice, vredna je, da si jo bučelar zapomni. Mi jo podamo našim bralcem brez opazke.

Vsak bučelar trpi z nevoljo kako izgubo pri svojih bučelah in zato ni čuda, če ima tudi lastavice „na muhi“. Po letu vidi prav po gostem lastavice, ki krožijo okoli bučelnjaka ter z bučelo v kljunu frčé v svoja gujezda, da jo nesó mladičem v hrano. Tako se sodi sploh o

lastavicah. Tovneje pa se je nek marljiv bučelar prepričal, da to ni resnica. On je stopil nekatere dni zaporedom h gujezdu, brž ko je lastavica prinesla mladičem hrano. Čudil se je, da je bučelo prinesla vselej še živo in si jo je še le mladič združil. Nikoli pa ni zapazil, da bi bučela mladiča piknila. Tedaj pa je segel sam po bučelo v kljunu mladiča in zdaj se je še bolj začudil, kajti ni bila bučela, ampak — trot. To je storil, kakor pravi, potlej večkrat in več dni zaporedom in vselej je našel le trota v kljunih mladih lastavic. Bučel, zatrjuje mož, pa ni bilo v njih nobenokrat. Odslej je njegovo trdno prepričanje, da lastavice lové le trote, ne pa bučel. Mož ima tedaj lastavice za prave prijateljice bučel, ker jih rešijo gladnih pa lenih trotov. Ako je to resnica, tako so lastavice v resnici vredne naše postrežbe.

Sejmovi. Dne 20. junija v Reichenburgu in v Vitanju. Dne 21. junija v Studencih pri Mariboru. Dne 22. junija pri sv. Juriju pri Celju, v Loki, v Sevnici in v Šoštanjju. Dne 23. junija na Zelenem travniku. Dne 24. jun. pri sv. Juriju pod Taborom, v Konjicah, v Pod-sredi, pri sv. Janžu na Drav. polju, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Žitalah in v Laškem trgu.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Okr. zastop.) Volitve v okrajni zastop Ormoški so končane ter so izpadle, kakor je bilo zapričakovati, sijajno. Veleposestniki in kmetske občine so volile enoglasno. V skupini veleposestva so se nasprotniki skrili, ker jih ni bilo s pooblastili več, kakor kakih 20, v kmetskih občinah pa te robe ne poznamo. Voljeni so v skupini veleposestva sledeči gospodje: Dr. Ivan Geršak, c. k. notar v Ormožu, dr. Ant. Žižek, zdravnik v Ormožu, Albin Švinger, dekan pri sv. Miklavžu, Vilibald Venedig, župnik v Središču, Martin Munda, posestnik v Frankoveih, Jos. Simonič, posest. v Frankoveih, Martin Ivanuša, pos. na Holmu, Ant. Horvat, pos. v Cvetkovcih, Mart. Kosi, pos. v Korašicah, Sim. Kandrič, pos. v Ormožu. V skupini kmetskih občin, gospodje: Jožef Meško, pos. v Savcih, Leop. Petovar, posest. v Mihalovcih, Mih. Pučlavec, posest. v Šalovcih, Fr. Majcen, pos. pri Veliki nedelji, Vido Dovečar, pos. v Sodincih, Fr. Zabavnik, pos. v Vodrancih, Vido Sok, pos. v Samožanih, dr. Ivan Omulec v Ormožu, Iv. Vrtnik v Ormožu, Fr. Hanželič na Hardeku. Trg Središče je volil gospode: Iv. Kočevar, ml., župana v Središču, Tom. Sajnkovič, Jur. Zadravec, Fr. Kolarič in Maksa Robič, posestniki v Središču. Ormoška občina je volila: g. Ferd. Kada, župana, dr. Iv. Petovara, odvet, J. N. Kautzhamera, trg.,